

‘Het culturele erfgoed bewaren, dát is de opdracht van de kynologie’

Keurmeesterdag 2012

De Vereniging van Keurmeesters op Kynologisch Gebied in Nederland (VKK) is opgericht op 2 mei 1925 en heeft als doel ‘de belangen der kynologie in Nederland te bevorderen, waarbij allerlei zaken betreffende exterieur beoordelingen de speciale aandacht hebben.’

FÁILTE GO HÉIRINN

Hoewel het element ‘gezellig’ een rol speelt, is het organiseren van een jaarlijkse Keurmeesterdag toch vooral een educatief dagje uit. Het zevenkoppige bestuur van de VKK bestaat uit drie dames en vier heren, van wie Birgit Sluiter en Peter van Baaren-Grob dit jaar tekenen voor de organisatie. De bijeenkomst vindt plaats op zaterdagmiddag 11 augustus, in ‘Landgoed Bosch en Duin’ in Udenhout. Thema is ‘Ierland’ en drie sprekers – Ricky Lochs-Romans, John Wauben en Martin van de Weijer – houden een rasbespreking over de acht FCI-erkende Ierse rassen. Dat het thema ‘Ierland’ serieus wordt genomen, bevestigt de Ierse muziek en zang van de ‘Kabelgat Ramblers’, waarop de meer dan honderd gasten worden getrakteerd. En – als kers op de taart – zijn er ‘levende voorbeelden’. Welkom in Ierland: Fáilte go hÉirinn.

NUTTIG

Peter van Baaren-Grob houdt een korte inleiding, waarin de nadruk ligt op de relatie tussen de sociaal-geografische geschiedenis van Ierland en de Ierse hondenrassen. Kelten en Vikingen brengen hun honden mee naar dit eiland, waar de ‘drie C’s’ belangrijk zijn geweest voor de ontwikkeling ervan: cli-

Martin van de Weijer en zijn echtgenote. De aantekeningen over de vier Ierse Terriers worden nog even doorgenomen.

mate, culture en country. 800 Jaar uitbuiting en onderdrukking door Engeland creëren een straatarme Ierse bevolking en bepalen voor een wezenlijk deel de samenstelling van de Ierse maatschappij. Honden moeten daarom vooral nuttig zijn: bij de bestrijding van ongedierte, als hulp bij de jacht en voor bewaking.

HALF ENGEL, HALF DUIVEL

Zo typeert Ricky Lochs-Romans de Ierse Setter. Zij is allround keurmeester, bijt de spits af en begint met de rode en rood-witte Ierse Setter. In oorsprong nog één ras,

zijn ze letterlijk uit elkaar gegroeid. Aan de hand van beide rasstandaards legt Ricky de verschillen uit, onder andere in bouw, oordracht, vachtstructuur, kleur en hoofd. Vooral dat laatste verschilt: heeft de rode Ier een lang en droog hoofd, waarbij de schedel en de voorsnuit parallel lopen, de rood-witte heeft een breed hoofd in verhouding tot het lichaam. De rode Ier heeft een goed ontwikkelde achterhoofdsknobbel, de rood-witte toont dit detail niet. Omdat de toehoorders collega-keurmeesters zijn, is dit ook

de plaats om hen te wijzen op een aantal ongewenste zaken, dat in de showring niet mag worden beloond: de overhoekte achterhanden en, vooral bij de rode Ier, de overdreven toiletering. *'Geschoren hals'*, zegt Ricky, *'de U weg'*.

Wat mij het meeste opvalt, vooral als de Setters buiten hun gangwerk laten zien, is dat de ontwikkeling van de rode Ier vooral richting 'adellijk' is gegaan en die van de rood-witte naar 'doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg'. Wat ze gemeen hebben, is dat in gangen het hoofd – trots – hoog moet worden gedragen.

CLOWN

De clown onder de Spaniels is de Ierse Water Spaniel, die weliswaar Spaniel heet, maar een andere voorgeschiedenis heeft dan de Engelse Spaniels, die uit de oude Landspaniel zijn voortgekomen. Opvallend aan dit ras is de vacht, de gedeeltelijk kale staart en die grappige kuif van losse krullen op de kruin – topknot genoemd. Voorts de tonvormige ribben, die een rollende beweging bij het gangwerk veroorzaken. De tamelijk lange hals zorgt ervoor dat het hoofd duidelijk boven de ruglijn wordt gedragen.

Niet alleen de structuur van de vacht is bijzonder – stijve krullen met een natuurlijke vettigheid – maar ook de kleur die, aldus Ricky, *'puce liver'* wordt genoemd, waarbij puce voor paarsbruin staat. Deze presentatie krijgt uiteraard applaus en dan is de beurt aan keurmeester John Wauben, die de grootste onder de Ierse rassen zal bespreken: de Ierse Wolfshond. Maar niet nadat – naar goede Ierse traditie – de kelen zijn gesmeerd en er door de 'Kabelgat Ramblers' is gezongen.

LAMMEREN EN LEEUWEN

De locatie 'Landgoed Bosch en Duin' is op alle punten voortreffelijk, maar met zo'n 100 gasten en een kleine 20 honden is het dringen geblazen om alle rassen goed te kunnen bekijken. Een zaal met een podium had hier uitkomst gebracht, vooral voor de Ierse Wolfshonden. Anderzijds, alles gebeurt nu voor de bar en dat heeft toch wel iets Iers... Waar de aanwezige Terriers zich af en toe met schel geblaf laten horen, tonen de 'vriendelijke reuzen' zich onverstoort. Vroeger alleen in het bezit van vorsten en adel, en vooral gebruikt voor de jacht op de wolf, is de Ierse Wolfshond vanaf 1863 ontwikkeld met gebruik van onder meer Barsoi en Duitse Dog. Aan de hand van de *'Points of Merit'* – dat kan worden vertaald als 'punten van intrinsieke waarde' – bespreekt John Wauben een ras dat hem na aan het hart ligt. Het verschil met het Engelse neefje – de Deerhound – is weliswaar niet heel groot, maar de Ierse Wolfshond onderscheidt zich daarvan door een

Iedere Ierse Terrierpopulatie moet voldoen aan de drie P's: **Patrick, Pig en Potatoe:** Bescherming van huis en hof, het vee en de oogst.

Martin van de Weijer

zwaarder en massiever beeld te tonen. De rasstandaard is zeer beknopt en opvallende zaken daarin zijn het kleine rozenoor en de gewelfde lendenen. Een ingezakte rug of een geheel rechte rug wordt dan ook als een fout gezien. Ook de aanwezige Ierse Wolfshonden laten buiten hun gangwerk zien; de rasstandaard zegt 'makkelijke en vlotte beweging'. Ik wil daar nog iets aan toevoegen: 'alsof het geen moeite kost', want zo lichtvoetig 'dansen' ze voor hun publiek. 'Let op', zegt John Wauben aan het eind van zijn betoog, *'Lambs at home, Lions in the chase'*. Deze bijzondere omschrijving van het karakter staat ook in de standaard: Thuis als lammeren, in de achtervolging als leeuwen.

De drie sprekers op de Keurmeesterdag 2012. V.l.n.r.: Martin van de Weijer, John Wauben en Ricky Lochs-Romans.

FOKKUNST...

Dan is het woord aan Martin van de Weijer, allround keurmeester, maar vooral 'een echte Terrierman', zoals de voorzitter van de VKK, Rony Doedijns, hem introduceert. Martin begint – en dat hoort ook zo – met een stukje geschiedenis. Verspreid over heel Ierland komen ruigharige, temperamentvolle hondjes voor en in de loop der tijden zijn door onderlinge kruisingen een aantal stammen ontstaan, die in hun verdere ontwikkeling vier rassen in vier landstreken voortbrengen: de rode Ierse Terrier rond Dublin en in het noorden; de blauwe Kerry Blue Terrier in het graafschap Kerry; de geelachtige Irish Softcoated Wheaten Terrier ten zuidoosten van het Wicklow gebergte en de kortbenige Irish Glen of Imaal Terrier in de dalen van het Wicklow gebergte. Gememoreerd wordt dat bij de Ierse Terrier het de heren Burke en Graham zijn die hun honden in competitie brengen en, zegt Martin nadrukkelijk: *door juiste lijnteelt en onnavolgbare feeling voor kwaliteit, gepaard aan harde selectie op onge-*

wenste eigenschappen weet men spoedig het nagestreefde ideaal te bereiken. Als stamvader en -moeder van de raszuivere Ierse Terrier worden 'Killiney Boy' en 'Champion Eirin' gezien. 'Rond 1900', aldus Martin, *zal zo'n 90% van de Ierse Terriers afkomstig zijn geweest van deze twee.* Over fokkunst gesproken... Om te vermijden dat temperament en jachtpassie verloren gaan door het fokken op uiterlijk schoon, moet de Ierse Terrier een werktest ondergaan alvorens het kampioenschap kan worden toegekend. In het laatste kwart van de 19de eeuw zijn er op tentoonstellingen grote en kleine Ierse Terriers; niet de maat, maar het gewicht bepaalt waar ze bij horen. Dat het karakter wordt beschreven als 'dare devil', betekent dat hij zijn mannetje staat.

BLAUWE VACHT

Een romantische legende vertelt dat, na een schipbreuk in de bocht van Tralee, een blauwe Terrier zwemmend aan land is gekomen. De herkomst van dit ras kent diverse variaties: het zou afstammen van de

Ierse Wolfshond of van een uitgestorven herdershond en weer anderen beweren dat hij verwant zou zijn met de Otterhound. In het midden van de 19de eeuw is er in Ierland al sprake van Terriers met een blauwe vacht. Dat blauw ontstaat als de kleur zwart, door de aanwezigheid van een bepaald genotype, na de geboorte blauw gaat oplichten. Kerry Blue's worden dan ook met een zwarte vacht geboren. In de rasstandaard staat over de kleur van de vacht: 'Alle tinten blauw met of zonder zwarte aftekeningen.' Een zwarte vacht is toegestaan tot de leeftijd van achttien maanden en hetzelfde geldt voor bruin. Het meest opvallend in de standaard van de Kerry Blue is dat zijn 'garnituur' – snor en baard – niet wordt vermeld. 'Engelse Terrierliefhebbers', aldus Martin van de Weijer, *'merken al spoedig dat met de blauwe Ier eer te behalen valt en kopen de goede honden aan.'* Buiten toont de Kerry Blue het vereiste gangwerk: parallelle benen met uitgrijpende voorbenen en een krachtige stuwing

Foto: Hammie Warendorf

Keurmeesterdag 2012 – educatief én gezellig.

vanuit de achterhand. Hoofd en staart worden hoog gedragen.

WORKING TERRIER

Waarschijnlijk is de Irish Softcoated Wheaten Terrier de oudste van de vier Ierse Terrierrassen. Door kleine boeren, waaraan Ierland zo rijk is, wordt hij gebruikt als ongedierte verdelger. Er zijn oude schrifturen waarin wordt gesproken over 'honden met een zachte vacht'; onze huidige Softcoated Wheaten is van zeer gemengde afkomst. Geef hem een blauwe kleur en niet-kenners zullen hem voor een Kerry Blue aanzien. En weer krijgen de toehouders een stukje historie: *'Behalve Kerry Blue Terriers fokt Dr. Pearce ook gele, zachtharige Terriers, die na hun erkenning als Irish Softcoated Terriers door het leven gaan. Spoedig verschijnt Mrs Maureen Holms ten tonele, die met haar Holmerocks honden een grote bijdrage aan de kwaliteitsverbetering van het ras heeft geleverd.'* Bij de voordracht over deze Terrier wordt uiteraard gesproken over de vacht, die menig keer onderwerp van discussie is (geweest). Het is

een enkele vacht, die zacht en zijdeachtig aandoet, niet grof. Omdat in Amerika alles spectaculairder moet, is men daar Wheatens gaan fokken met zware vachten.

Die dikke, wollige, steile en afstaande vachten zijn echter een doorn in het oog van kenners, die de juiste vacht prefereren: een die bij een 'working Terrier' past.

MULTI INZETBAAR

Het 'défilé' wordt gesloten door een Terrier die uit de vallei (glen) van de rivier de Imaal stamt: de Irish Glen of Imaal Terrier. Afgedankte huursoldaten uit de Lage Landen en Hessen krijgen in het Wicklow gebergte, als dank voor hun inzet, een karig stukje grond in het dal van de Imaal. En daarmee is dit type hond al in de 16de eeuw aanwezig. Met hun maximaal 35,5 cm zijn zij de kleinste onder de Ierse Terriers, maar dat weerhoudt hen er niet van zich dapper op te stellen. Van oorsprong is dit een echte werkhond, die op boerderijtjes multi inzetbaar is: verdelger van ongedierte, waakhond, jachthond én om

'Wij zijn slechts de hoeders van het ras en hebben de plicht het culturele erfgoed zo goed mogelijk te bewaren. Dát is de opdracht van de kynologie!'

Maureen Holmes

een tredmolen in de keuken aan te drijven of bij het karnen. Martin: *'De korte, zware bouw en het krachtige hoofd zijn de gereedschappen voor het zware werk.'* Dit ras komt in twee kleuren voor: blauw gestroomd en tarwekleurig; een andere kleur is diskwalificerend. Beide kleuren zijn bij de presentatie aanwezig. De Glen is misschien wel de meest onbekende van de Ierse Terriers. Martin van de Weijer kan zich altijd verheugen in een geïnteresseerd gehoor en dat is ook nu het geval. Vooral als hij met stemverheffing spreekt en Maureen Holmes citeert: *'Wij zijn slechts de hoeders van het ras en hebben de plicht het culturele erfgoed zo goed mogelijk te bewaren. Dát is'*, roept hij bijna, *'de opdracht van de kynologie!'* ■

Foto: Hanne Warendorf

Aan het eind van de middag poseren sprekers, gasthonden en hun eigenaars en de organisatoren voor de fotografen.